

Hospodářské noviny, 10.3.2006

Švejnar: Připravme se, že investoři budou odcházet

Jana Havligerová, Zuzana Kubátová

Ekonomka Jana Švejnarova výsledek české ekonomiky nepřekvapuje. Označil ho za vynikající. »Já tvrdím, že Česko je schopné až osmiprocentního růstu,« reagoval včera na zprávy o loňském vývoji HDP ředitel Centra pro mezinárodní hospodářskou politiku Michiganské univerzity.

*** Je český růst zdravý a stabilní, jsou-li jeho tahouny zahraniční investice a export?**

Já jsem přesně takový efekt exportu a investic očekával. V zahraničních investicích se jen potvrzuje trend několika posledních let, kdy sílil zájem investorů o Česko. Export pak roste právě díky cizím investicím, jeho velkou část mají na svědomí právě podniky se zahraniční účastí. Navíc jsou ale zahraniční investice cenné také tím, že do země přivádějí nové technologie, nové znalosti.

*** Co k nám cizí investory tolik táhne? Opravdu na tom má zásluhu vláda, jak teď hrdě tvrdí sociální demokraté?**

Je tu několik faktorů. Vláda tu má určitě zásluhu - hlavně tím, že nastavila systém investičních pobídek. Ještě v polovině 90. let plynuly právě kvůli tomu, že u nás byly pobídky velmi skrovné, investice hlavně do Maďarska. Teď se to obrátilo. Pak je tu kvalitní, kvalifikovaná a relativně stále levná pracovní síla. A samozřejmě také výhoda geografické polohy. Velký pozitivní vliv na investice měl také vstup země do Evropské unie.

*** Je náhoda, že Slovensko roste také tak rychle jako my?**

Na Slovensku se do růstu promítají podobné faktory jako u nás, hlavní je tam také příliv zahraničních investic. Pobaltí, které roste také hodně rychle, je v unii trochu specifické tím, že se v obchodu orientuje hodně na sever - to se na jejich vývoji promítá.

*** Bude Česko schopné tempo růstu držet i letos a v příštích letech?**

Musíme se hlavně připravit na to, že zahraniční investice od nás budou také odcházet a podmínky se musí nastavit tak, aby se příliv těch nových nezastavil. Vláda musí připravovat takové podněty, aby byla země pro zahraniční investory pořád zajímavá.

*** S názory, že příliš rozbujelý systém investičních pobídek je třeba omezit, tedy nesouhlasíte?**

Určitě ne. Naopak, je potřeba přidat nové stimuly.

*** Jaké nové stimuly by to mohly být?**

Chce to jemnější vládní politiku. Ze střednědobého hlediska takovým stimulem nutně musí být investice do vzdělání, do lidí. V horizontu příštích deseti dvaceti let musí být hlavní konkurenční výhodou České republiky velmi kvalitní pracovní síla. Pak je samozřejmě nutný další rozvoj infrastruktury. Dále je zapotřebí snižovat rozpočtový deficit země, aby se zajistila větší ekonomická stabilita. A protože je česká ekonomika postavena na exportu, tak je také nutné snížit riziko šoků v měnovém kursu. Silná koruna samozřejmě exportérům nevyhovuje. V tomto ohledu by podle mého názoru pomohl vstup do eurozóny. Takoví Slovinci se chystají přijmout euro už letos.

*** O tom si ale Česko může zatím nechat jen zdát...**

Jistě, my můžeme následovat tak za dva a půl, za tři roky.

*** Podle toho, co říkáte, nemá česká vláda vůči ekonomice prakticky žádné dluhy. Opravdu nevidíte žádná rizika, žádné bariéry dalšího růstu?**

Ale jistěže tu jsou. Rychle se musí především dokončit transformace českého podnikatelského práva, hlavně úpadkového zákona a dalších takových norem. Daňová soustava by měla být jednodušší a přehlednější. Ale hlavně se musí pokračovat ve vytváření podmínek pro zahraniční investice. Tedy, jak už jsem říkal - dál nabízet investiční pobídky, budovat infrastrukturu, zlepšovat fungování institucí. A hlavně investovat do vzdělání lidí, to je teď nejdůležitější.

JAN ŠVEJNAR

Studia: Třiapadesátiletý Švejnar studoval na prestižních amerických univerzitách, například na Princetonu a také na nich přednášel.

Postavení: Je předsedou výkonného a dozorčího výboru Cerge-ei. Michiganská univerzita, na níž rovněž působí, patří v ekonomické vědě k nejlepším v USA. Je doma v Česku i ve Spojených státech.

Stranu připravili: Jana Havligerová www.ihned.cz/havligerova
Zuzana Kubátová www.ihned.cz/kubatova